

Riksrevisjonens undersøkelse av bistand til godt styresett og antikorrupsjon i utvalgte samarbeidsland

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Støtte til å styrke styresett og kamp mot korrupsjon er blant de høyest prioriterte satsingsområdene for norsk bistand. I 2004–2014 er det brukt 26 milliarder kroner, cirka 10 prosent av statlig norsk bistand, på slike tiltak.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere kvaliteten på forvaltningen av norsk bistand til godt styresett og antikorrupsjon, og å vurdere måloppnåelse og bærekraft – om resultatene vedvarer etter at bistandsfinansieringen er avsluttet.

Undersøkelsen omfatter en gjennomgang av overordnet styring og prosjekter i Afghanistan, Bosnia-Hercegovina, Uganda og Zambia, land som har mottatt 2,74 milliarder kroner, vel 10 prosent av norsk bistand til godt styresett i 2004–2014.

Funn og anbefalinger

Bistanden til godt styresett og antikorrupsjon er lite strategisk innrettet

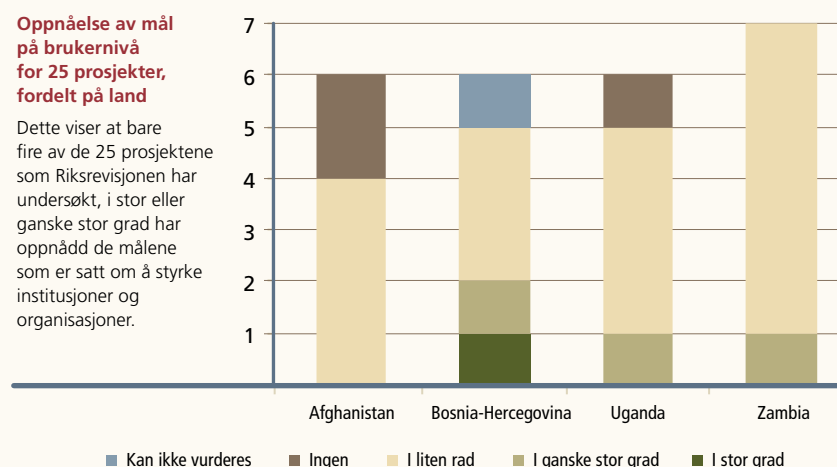
- Slik bistand fordelte seg i 2014 på nær 100 land og 1750 enkeltprosjekter. Arbeidet med å konsentrere bistanden på færre prosjekter og land har til nå ikke gitt vesentlige resultater. Utenriksdepartementet har ingen klar strategi for styresettbistand og har i styringsdokumentene i liten grad beskrevet de sentrale utfordringene i de utvalgte landene.
- Riksrevisjonen anbefaler at Utenriksdepartementet vurderer å utforme en strategi som tar utgangspunkt i sentrale mål og virkemidler på området.

Flertallet av de undersøkte prosjektene for styresett og antikorrupsjon har dårlig måloppnåelse og svak bærekraft

- 20 av de 25 undersøkte prosjektene har i liten grad oppnådd målene for styrking av institusjoner eller organisasjoner og deres evne til å oppnå sine mål eller utøve sin funksjon. Det er enda svakere oppnåelse av mål som mindre korrupsjon, styrkede rettigheter og økt politisk deltakelse. Men to tredeler av prosjektene har i ganske stor grad eller stor grad levert de planlagte produktene, slik som handlingsplaner, programvare, seminarer og opplæring av personell. Prosjektenes bærekraft – at virkningene vedvarer etter at støtten er avsluttet – er i stor grad usikker: 13 av prosjektene er vurdert til svak bærekraft, og 8 er usikre.

Oppnåelse av mål på brukernivå for 25 prosjekter, fordelt på land

Dette viser at bare fire av de 25 prosjektene som Riksrevisjonen har undersøkt, i stor eller ganske stor grad har oppnådd de målene som er satt om å styrke institusjoner og organisasjoner.

Dårlig planlegging svekker resultatorientering

Mangelfull oppfølging øker risikoen for dårlig måloppnåelse

- Plandokumentene for to tredeler av de 25 prosjektene har svake analyser av politiske, økonomiske og juridiske forhold.
- Det er store svakheter ved målstrukturen og uklare kriterier for måloppnåelse for to tredeler av prosjektene i utvalget.
- Rapporteringen fra et stort flertall av prosjektene gir i liten grad relevant informasjon om resultater.
- Riksrevisjonen anbefaler at Utenriksdepartementet
 - styrker kunnskapsgrunnlaget for styresett- og antikorrupsjonsbistand i de viktigste mottakerlandene
 - forbedrer forvaltningspraksis med å sikre god målstruktur for prosjektene, klare kriterier for å vurdere om målene nås, og bedre rapportering fra mottakerne i samsvar med dette

Svakt system for vurdering av måloppnåelse gir lite læring

- Departementet har ikke i noen av de undersøkte prosjektene som er avsluttet, en dokumentert vurdering av måloppnåelse.
- Riksrevisjonen anbefaler at Utenriksdepartementet styrker grunnlaget for egen læring ved å innføre en strukturert og systematisk vurdering av måloppnåelse i enkeltprosjekter.